

Ressorgiment, la revista en català de més durada

Dirigida per Hipòlit Nadal i Mallol,
l'any passat hauria fet cent anys

L'agost de 1916 apareixia a la capital d'Argentina la revista *Ressorgiment*, fundada per quatre companys: Manuel Cairo, Francesc Colomer, Luis Arias i Hipòlit Nadal i Mallol, en el marc del Casal Català de Buenos Aires. Nadal aviat en va quedar com a únic director, i va portar la publicació amb gran rigor.

ISABEL BUSCATÓ > TEXT

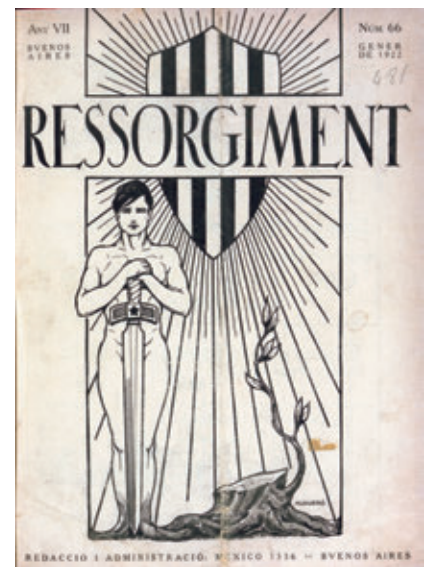
Amb motiu del centenari de *Ressorgiment*, el Port de la Selva ha volgut retre homenatge una vegada més al seu fill predilecte, Hipòlit Nadal i Mallol, artífex de la publicació. Aquest homenatge s'inicia amb la difusió de l'obra de Nadal i amb la commemoració dels 100 anys de *Ressorgiment*, mitjançant una exposició itinerant en què es fa un repàs de la seva obra.

Hipòlit Nadal i Mallol, fill del Port de la Selva, va emigrar a Buenos Aires, on va dirigir *Ressorgiment*

Nadal recordava, en el núm. 205 de *Ressorgiment*, d'agost de 1933, el seu mestre del Port de la Selva. Amb una gratitud infinita i amb un record humil, dedicava una plana sencera a la

tasca del mestre Feliu. El mestre va detectar com el nen destacava a l'escola, i va aconsellar a la família que el portessin a estudiar a la capital. La família, humil com totes les famílies de pescadors del poble, va enviar el fill a estudiar a Barcelona, per aprendre a fer de sastre. Aquest va ser l'ofici que va exercir tota la seva vida i que va contribuir a sostenir econòmicament la seva família i, en gran mesura, a sostenir *Ressorgiment*.

Hipòlit Nadal va néixer al Port de la Selva el 1891, i va morir a Buenos Aires l'any 1978. Es va interessar per la poesia, la política i el periodisme

>> Portada de *Ressorgiment*.

Hipòlit Nadal va néixer al Port de la Selva el 1891, i va morir a Buenos Aires l'any 1978. Es va interessar per la poesia, la política i el periodisme. Va col·laborar en diverses publicacions.

>> **Hipòlit Nadal.**
(*el Port de la Selva, 1891*
– *Buenos Aires, 1978*).

ons, com *L'Esquella de la Torratxa*, *La Campana de Gràcia*, *La Nació*, *Renai-xement* i *l'Empordà Federal*, entre altres. Es va adherir a la Unió Catalanista, i el setembre de 1912, amb 21 anys, se'n va convertir en delegat pel Port de la Selva. A finals del mateix any, va embarcar amb documents falsos cap a l'Argentina, per no fer el servei militar amb l'exèrcit espanyol, «per no servir el Rei», com es deia. De fet, es tractava d'evitar anar al front a la guerra del nord d'Àfrica.

A Buenos Aires es va associar al Casal Català, i va entrar en contacte amb el Comitè Llibertat, fundat pel figuerenc Pere Seras Isern. El Comitè Llibertat era una organització independentista dels catalans de l'Argentina. Després del Fets de Prats de Molló, i del posterior exili de Macià, primer a Bèlgica i després a Amèrica, Nadal i el Comitè Llibertat van participar activament en l'entrada de Macià a l'Argentina. Nadal també va impulsar a Buenos

Aires la creació de delegacions de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i el 1914 va fundar Catalunya Nova, una entitat d'acció nacionalista, políticament independent, i una revista amb el mateix títol, però que no van tenir continuïtat. El 1916, juntament amb tres companys del Casal, va

El 1916, juntament amb tres companys del Casal, va crear la revista *Ressorgiment*, veritable portaveu del catalanisme nacionalista a l'exili

>> **Ressorgiment es va publicar durant 56 anys.**

crear la revista *Ressorgiment*, veritable portaveu del catalanisme nacionalista a l'exili. Va ser el director de *Ressorgiment* fins al darrer número, el desembre de 1972.

L'any 1931 Nadal visita Catalunya
El 1931 la situació política li va permetre tornar a Catalunya. El 21 de juliol va desembarcar al port de Barcelona, rebut per una gran multitud, entre la

>> **Els fundadors de Resseniment.**

D'esquerra a dreta: Pius Arias, Hipòlit Nadal i Mallol, Manuel Cairol i Francesc Colomer.

qual hi havia representants de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona. La rebuda al Port de la Selva també va congregar molta gent del poble i dels municipis veïns, que volien donar-li la benvinguda. En la seva estada a Catalunya va participar en mítings i actes en pro de l'Estatut d'Autonomia, va rebre diversos homenatges i va ser nomenat fill predilecte del Port de la Selva. Va tornar cap a l'Argentina l'octubre del mateix any.

A Buenos Aires va publicar el 1918 un llibre de proses salobres, records de la seva infantesa al Port de la Selva, dedicat al seu pare, amb el títol *Algues*. El 1928 treu el llibre *Articles de contraban*, una recopilació d'articles publicats a *Resseniment*, escrits contra la dictadura de Primo de Rivera. Va fer diverses conferències, i algunes es van publicar en format de petits opuscles, com «Corpus de sang», «El meu Francesc Macià» i «Paraules sobre el 6 d'octubre». Juntament amb Josep Conangla i Fontanilles va col·laborar amb Ramon Fabregat en l'aportació de documents per al llibre *Macià*, sobre la seva

actuació a l'estranger, publicat el 1956. També va fer moltes col·laboracions en revistes catalanes editades a diferents ciutats americanes.

Resseniment, la revista dels catalans d'Amèrica

Resseniment va ser una publicació mensual, que es va publicar des del 1916 fins al 1972, sense interrupcions, a Buenos Aires, escrita íntegrament en català, de gran qualitat tant per l'estructura dels continguts com tipogràficament. Un signe d'aquesta cura era el fet d'encarregar cada any la portada a un artista relacionat amb la cultura ca-

talana, fins aconseguir una col·lecció de portades de gran interès artístic.

L'objectiu de la revista no era comercial. Només es rebia per subscripció i es finançava per aportacions del mateix Nadal, d'alguns membres de la comunitat catalana a Buenos Aires i per anuncis i subscripcions. *Resseniment* era el reflex de la societat catalana de Buenos Aires, com a mitjà representatiu de les seves il·lusions, esperances i també de la seva solidaritat quan calia. Les campanyes d'ajuda a les víctimes de la Guerra Civil van tenir un gran ressò. La difusió de la cultura i de la llengua catalana era un dels pilars de la revista. La línia editorial tenia un fort component polític, marcat per un catalanisme independentista, no vinculat a cap partit polític. La crítica als règims feixistes va ser contundent. El rigor i la seriositat que Nadal impregnava a la revista va fer que en pocs anys tots els catalans d'Amèrica i una bona part dels catalans peninsulars coneguessin *Resseniment*.

Isabel Buscató és historiadora de l'art.

Resseniment es va publicar durant 56 anys mensualment, sense interrupcions, des de 1916 fins a 1972, a Buenos Aires, escrita íntegrament en català